سایت جشنواره بین المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان

علیرضا تابش در گفت‌وگو با «ایران» از فراز و فرود سینمای کودک و حمایت از تولید در سال کرونا گفته است

قطار سینما را نمی‌توان به خاطر «کرونا» متوقف کرد

نرگس عاشوری
خبرنگار

یکی از مهم‌ترین رسالت‌های بنیاد سینمایی فارابی از بدو تأسیس، حمایت از آثار کودک و نوجوان بوده است. سینمای کودک و نوجوان در دهه ۹۰ با فراز و فرودهایی روبه‌رو بود. با علیرضا تابش مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی که بیش از ۶ سال سابقه مدیریت در این بنیاد را دارد و دو دوره اخیر جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان و المپیاد فیلمسازی نوجوانان ایران، با دبیری او برگزار شده است، به گفت‌وگو نشستیم و درباره رویکردهای جدید فارابی در تولید، اکران و جشنواره بحث و گفت‌وگو داشتیم.

■ با مروری بر وضعیت سینمای کودک و نوجوان در اواسط دهه هشتاد تا اوایل دهه نود، گروهی از منتقدان معتقدند که بر اساس آمار و مشاهدات این سینما از مسیر اولیه خود خارج شده، نه رونق گیشه وجود داشت و نه حضور فعال بخش خصوصی در تولید و صرفاً آنچه دیده می‌شد، حمایت‌های آخرین لحظه‌ای بنیاد سینمایی فارابی برای تولیداتی بود که قرار بود در جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان به نمایش دربیاید. در این سال‌ها برای پاسخگویی به این نگرانی‌ها و انتقادها چه رویکردی مدنظر داشتید؟

همانطور که اشاره کردید، یکی از مهم‌ترین رسالت‌های بنیاد سینمایی فارابی از بدو تأسیس، حمایت از آثار کودک و نوجوان بوده است، چرا که در سال‌های نخست تأسیس این بنیاد، کسی از بازگشت سرمایه در این نوع سینما اطمینان نداشت اما در ادامه، همین حمایت‌ها به رقم خوردن دوران طلایی سینمای کودک و نوجوان منتهی شد و سال‌ها، مخاطبان نسل نو به همراه خانواده و همپای دیگر مخاطبان سینما در صف‌های پرشور سینما قرار گرفتند. یک دهه بعد، به دلایل مختلف، سرمایه‌گذاران کمتری در بخش خصوصی در مشارکت و تولید فیلم کودک و نوجوان پیشقدم شدند مگر آنکه مرکزی همچون بنیاد سینمایی فارابی در ساخت آن مشارکت داشت. این مسأله که ناشی از برخی عملکردها بود سبب شد گسستی بین تولیدکننده و مخاطب این سینما به وجود بیاید و در واقع اثرش را بر اکران بگذارد. از بدو حضور در بنیاد سینمایی فارابی با آسیب‌شناسی، درمان این وضعیت را آغاز کردیم و مسئولیت تعیین خط مشی درحوزه سینمای کودک و نوجوان به بنیاد سینمایی فارابی سپرده شد، تا آنجا که نهادی مثل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان هم در تعامل و تفاهم با بنیاد سینمایی فارابی و با سرمایه‌گذاری مشترک، در سال‌های اخیر دوباره تولید فیلم کودک و نوجوان را از سر گرفت. ضمن آن که کارگردانان و تهیه‌کنندگانی از نسل جدید نیز به این عرصه وارد شدند. یکی از ثمرات ساماندهی سینمای کودک و نوجوان در این دوره، حضور پررنگ بخش خصوصی و همراهی طیف وسیع‌تری از تهیه‌کنندگان سینمای ایران (از فرشته طائرپور و بیتا منصوری گرفته تا بهروز رشاد و بهروز مفید و غلامرضا موسوی و سعید مجیدی) و ترغیب آنها برای تولید فیلم بود. این در حالی است که پیش از این رغبت تهیه‌کنندگان بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری و تولید فیلم کودک و نوجوان کاهش یافته بود و اغلب فیلم های این حوزه توسط ارگان‌ها و نهادها تولید می‌شد. در این سال‌ها انیمیشن‌های سینمایی نسبتاً پرمخاطب هم تولید و اکران شد که این هم دستاورد خوبی برای سینمای کودک و نوجوان است.

■ راه‌اندازی کارگروه تخصصی سینمای کودک و نوجوان در دوره شما با چه هدفی صورت گرفت، آیا بواقع به اهداف اولیه رسیدید؟

پس از وقفه چندساله با فعالان سینمای کودک و کارشناسان این حوزه جلساتی برگزار شد که رفتارها و رویه‌های قبل آسیب‌شناسی شود. تشکیل کارگروه تخصصی سینمای کودک و نوجوان یکی از خروجی‌های این جلسات بود. این کارگروه، در مدت کمتر از دو سال تا حد زیادی سینمای کودک و نوجوان را در تولید و اکران (قبل از وقوع کرونا) به مسیر منطقی خود بازگرداند. تشکیل شورای تخصصی بررسی فیلمنامه در پیشانی این کارگروه، مهم‌ترین نقش را در پیشبرد اهداف ما ایفا کرد. تلاش بر این شد تا شورای تخصصی بررسی فیلمنامه‌های کودک و نوجوان بنیاد سینمایی فارابی، در زمینه بررسی تخصصی فیلمنامه‌های کودک و نوجوان با نیازها و ذائقه نسل نو مرتبط باشد و همین طور در گفت‌وگو با فعالان سینمای کودک، این نگاه و تحولات را تبیین کند. در زمانه‌ای زندگی می‌کنیم که بچه‌ها در اینترنت و فضای دیجیتال دسترسی بالایی به فیلم‌های خوب جهان دارند و همین مسأله شرایطی را پیش روی فیلمسازان کودک و نوجوان قرار داده که باعث شده آنها برای ارتقای فیلم‌های خود تلاش کنند. ما هم تلاش کردیم که در تولید و اکران و جشنواره، فیلم‌های با کیفیت و جذاب تری تولید شوند و به نمایش درآیند.

■ ترکیب اعضای شورای تخصصی بررسی فیلمنامه سینمای کارگروه تخصصی سینمای کودک و نوجوان چگونه است و این شورا، چه رویکردی را در بررسی آثار دنبال می‌کند؟

این شورا متشکل از سه سینماگر فعال در عرصه ساخت فیلم برای کودکان و نوجوانان، یک منتقد سینمایی، یک نویسنده سینمایی و کارشناس ادبیات کودکان و یک روانشناس کودک است. فیلمنامه‌هایی که اولویت‌های مدنظر را داشته باشند، یعنی جذابیت اثر نزد مخاطب (کودک و خانواده) و به تبع آن قدرت بازگرداندن سرمایه، داستان جذاب، داشتن قهرمان، امیدآفرینی، ایجاد نشاط، خانواده محوری، استفاده از تکنولوژی روز دنیا در خلق اثر اقبال بیشتری برای جلب مشارکت در تولید دارند. از بهار ۹۴ تاکنون، ۱۲۸ جلسه بررسی فیلمنامه برگزار شده که طی این ۱۲۸ جلسه ۴۵۴ عنوان طرح و فیلمنامه بررسی شده است. مصوبات این شورا برای نگارش فیلمنامه و مشارکت در تولید و اعطای وام به‌صورت منظم ارسال شده و آثار مناسب، مورد حمایت قرار گرفته‌اند. از آغاز سال ۹۴ که ما در بنیاد فارابی مستقر شدیم چند قول و قرار گذاشتیم که سعی کردیم به آنها پایبند باشیم برای مثال تصمیم گرفتیم به هر قیمتی برای جشنواره فیلم کودک، فیلم ساخته نشود و از فیلم‌های غیرجذاب حمایت نکنیم. از همین رو بودجه تولید فیلم را در این زمینه مدیریت کردیم و برخی از فیلمنامه‌ها مشمول حمایت فارابی نشدند و ما با گلایه و انتظار برخی از تهیه کنندگان و فیلمسازان روبه‌رو بودیم که این رفتار هم قابل پیش‌بینی بود.

■ به‌نظر می‌رسد بیشتر روی بخش فیلمنامه تمرکز کرده‌اید. تشکیل گروه‌های خلاق نگارش فیلمنامه کودک و نوجوان در راستای همین دغدغه‌هاست.

در میدان رقابت با محصولات و رسانه‌های جهانی، برگ برنده اتکا به ایده‌های خلاقانه و روزآمد است. چنانچه فیلمنامه‌ای از ایده قابل توجهی برخوردار باشد، برای کمک به پرورش و بازنویسی آن، گروهی خلاق با حضور نویسنده تشکیل می‌شود تا به کیفیت محصول نهایی کمک کند. تاکنون ۷ فیلمنامه که از تولیدات اخیر سینمای کودک و نوجوان است، با این شیوه نگاشته شده است.

■ در فهرست‌های شفاف‌سازی، «حمایت بنیاد سینمایی فارابی از نگارش فیلمنامه» یکی از همین بخش‌ها بود. در این زمینه، از نگارش فیلمنامه در سینمای کودک و نوجوان چه حمایت‌هایی صورت گرفته است؟

بنیاد سینمایی فارابی بر اساس نیازهای فرهنگی و اولویت‌های راهبردی سازمان سینمایی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سالانه با تعدادی از فیلمنامه‌نویسان و فیلمسازان قرارداد تحقیق و نگارش فیلمنامه منعقد می‌کند. ۲۰ فیلمنامه دارای قرارداد نگارش کودک و نوجوان از سال ۹۴ تا پایان سال ۹۹ به ثبت رسیده که مربوط به چند نسل از نویسندگان و سیناگران است، همین طور در میان این آثار، چند اثر اقتباسی هم می‌بینیم. برخی از این فیلمنامه‌ها موضوعات به‌روزتری را دربرمی‌گیرند که به نوعی با نیاز مخاطب امروزی مرتبط می‌شود. طبیعی است که فرایند تولید این فیلمنامه‌ها، جدای از نگارش دنبال می‌شود و اگر تهیه‌کننده علاقه‌مند و حمایت بنیاد سینمایی فارابی در کنار هم قرار گیرد، قطعاً این آثار به تولید می‌رسند.

■ در حمایت از این آثار اولویت با چه موضوعاتی است؟

در بین سال‌های ۹۴ تا ابتدای ۱۴۰۰، ۴۲ فیلم سینمایی کودک و نوجوان از سوی بنیاد سینمایی فارابی مورد حمایت قرار گرفته است. در تولید فیلمنامه‌ها و آثار سینمایی در بنیاد سینمایی فارابی، همواره تلاش بر این بوده که امید و آینده‌ای روشن به کودکان و نوجوانان این مرز و بوم عرضه شود و با الگوسازی مناسب برای نشان دادن قهرمانان کودک و نوجوان، توجه ویژه به خانواده و نیز توجه به جوامع سنتی و بومی در کنار توجه به دنیای نوین مدرن؛ آثاری به‌یاد ماندنی در تاریخ فرهنگ و هنر این مرز و بوم ایجاد شود. راه‌اندازی پایگاه تخصصی اقتباس ادبی «سینماقصه» با هدف ساماندهی فرایند اقتباس سینمایی از آثار ادبی کودک و نوجوان و نزدیک کردن دو حوزه سینما و ادبیات کودک و نوجوان از دیگر اقدامات ما در این زمینه است.

■ رونق اکران سینمای کودک و نوجوان یکی از دغدغه‌های اصلی اهالی این حوزه است. تا قبل از شیوع کرونا ترغیب سینماداران به اکران فیلم کودک تا حدودی مشهود بود. حداقل هر دو ماه یک بار شاهد اکران فیلم کودک در سینماها بودیم. برای رسیدن به این منظور هماهنگی‌هایی با شورای صنفی و سازمان سینمایی انجام شد؟

واقعیت این است که اگر فیلم جذاب کودک تولید شود پخش کنندگان و سینماداران به آن اقبال نشان می‌دهند. در صنعت سینما، آنچه چرخه تولید را کامل می‌کند، عرضه مناسب و به‌موقع محصول به مخاطب است، قریب دو دهه، این حلقه از چرخه سینمای کودک و نوجوان مغفول مانده بود. از نیمه دهه ۹۰ یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های بنیاد سینمایی فارابی، تلاش برای پخش تخصصی سینمای کودک و نوجوان بود. موافقت سرگروه‌های سینمایی با اکران حداقل یک فیلم کودک و نوجوان در هر سه گروه، کسب شد. در نمایش‌های سالانه و در فصل مناسب؛ همین امر موجب شد که در نوروز ۹۷ و ۹۸ دو فیلم از فیلم‌های اکران نوروزی به آثار کودک و نوجوان تعلق داشته باشد (سال ۹۷ فیلم فیلشاه و سال ۹۸ فیلم پیشونی سفید ۳). آمار اکران و فروش سینمای کودک و نوجوان در سینماهای کشور، در این سال‌ها رشد تصاعدی داشته و این دستاوردی برای احیای این گونه مهم سینمایی است.

■ برای آوردن دانش‌آموزان به سالن‌های سینما چطور؟ طرح‌های حمایتی داشتید؟

برای این منظور، از فعالیت مؤسسه مردم نهاد «انجمن اوقات فراغت» حمایت شد. این مؤسسه با اجرای طرحی به‌نام سامانه اردویی مدارس توانست نوبت صبح تعدادی از سینماهای ممتاز و پردیس‌های سینمایی را برای اکران فیلم های ویژه کودک و نوجوان احیا کند. از بهمن ۹۶ جشن ملی «سیمرغ و پروانه‌ها» به منظور ایجاد زمینه‌های مناسب برای حضور هرچه بیشتر دانش‌آموزان و کودکان و نوجوانان کشور در سینماها طراحی و اجرا شد.

■ این حمایت‌ها فقط مختص کودکان پایتخت‌نشین بود؟

ما در این زمینه به نقاط محروم یا مناطق بحران‌زده هم توجه داشتیم. اکران و نمایش فیلم در مناطق حادثه دیده برای کودکان و نوجوانان یکی از همین دست برنامه‌های حمایتی است. بنیاد سینمایی فارابی براساس وظیفه خود در حوزه مسئولیت اجتماعی و رسالت هنری برای کاهش بار آلام روحی و صدمات و لطمات ذهنی که بر اقشار مختلف در مناطق سیلزده و زلزله‌زده به‌وجود آمد برای ایجاد فضایی مفرح و شاد به دور از موقعیت دردناک مرگ عزیزان و خرابی خانه‌های کودکان و نوجوانان، اقدام به نمایش فیلم‌های شاد و امیدبخش برای کودکان و نوجوانان آسیب دیده این مناطق کرد؛ حتی هنگام برگزاری جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان؛ از کودکان این مناطق از جمله کودکان سرپل ذهاب یا دانش‌آموزان آسیب‌دیده شین آباد به‌عنوان میهمانان ویژه دعوت شد.

■ همکاری‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و بنیاد سینمایی فارابی در این دوره گسترش یافته است. از آورده این همکاری رضایت دارید و چقدر امیدوارید که این همکاری‌ها ادامه پیدا کند.

بله در همین راستا سه فیلم «دوچ» امیر مشهدی عباسی، «ضربه فنی» غلامرضا رمضانی در سال ۹۷ و فیلم موفق «یدو» مهدی جعفری در سال ۹۹ با همکاری کانون ساخته شد که هر سه فیلم از آثار برگزیده جشنواره‌های داخلی بود. مراسم تقدیر از فعالان حوزه کودک و نوجوان در دو رشته تهیه‌کنندگی و پخش و اکران آثار کودک در مهرماه ۹۷ برگزار شد. طی سال‌های ۹۷ و ۹۸ دو هفته فیلم آثار کودک در مهرماه، همزمان با روز جهانی کودک و با همکاری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار شد. در این چند حوزه همکاری‌های سینمایی کانون و بنیاد فارابی توسعه یافت و لازم است تداوم یابد.

■ در ایام کرونا و تعطیلی سالن‌های سینما، پلتفرم‌های نمایش رونق گرفتند و توجه‌ها بیشتر معطوف تدارک خوراک فرهنگی و سینمایی برای بزرگسالان بود؛ در حالی که کودکان بیش از بزرگترها وضعیت سخت خانه‌نشینی را تحمل کردند. تدبیری برای دسترسی راحت‌تر آنها به آثار سینمایی داشتید؟

در این دوره فیلم‌های کودک و نوجوان اکران عمومی نشد اما برای نمایش آنلاین این آثار برنامه حمایتی و مشوق‌هایی تعریف شد. با توجه به این نکته که هیچ تصوری از آینده بازگشایی و رونق مجدد سینماها وجود نداشت در اسفند ۹۸ با بررسی و همفکری کارشناسان حوزه کودک و نوجوان تصمیم بر این شد تا فیلم‌های کودک و نوجوان که سال‌هاست در صف اکران مانده‌اند وارد شبکه‌های VOD و آنلاین شوند. «سوم شخص غایب»، «مربای شیرین»، «اسکی باز»، «نسترن‌های وحشی»، «آوای زندگی»، «ترانه کوچک من»، «پرواز مرغابی»، «قفل ساز»، «رؤیای سینما»، «فصل بلوغ»، «پرواز بادبادک ها»، «شانه دوست»، «چوری»، «دبستان شوک» و «نجوا» از آثار برجسته سینمای کودک و نوجوان است که بدون اکران سینمایی وارد شبکه نمایش آنلاین شد.

■ روش‌های نمایش، بعد از شیوع کرونا در دست تحول است، برای اکران سینمای کودک و نوجوان چه برنامه‌ای دارید؟

در سال ۱۴۰۰ هم بنا داریم با هماهنگی سازمان سینمایی و طرحی مشترک با پلتفرم‌ها، اکران آنلاین فیلم‌های کودکان و نوجوانان را تسهیل کنیم، به شرط اینکه رسانه ملی و آموزش و پرورش اطلاع‌رسانی خوبی به مخاطبین کودک و نوجوان و خانواده‌های آنها داشته باشند، امیدواریم اوقات فراغت بچه‌ها در تابستان امسال با تماشای آنلاین فیلم‌های کودک و نوجوان، غنی‌تر شود. در همین راستا در تعامل با بازرگانی سیما و نگاه حمایتی آن معاونت در رسانه ملی، برای آثار اکران‌نشده، حرکتی نوین در عرصه نمایش رقم خورد. فیلم‌های سینمایی «یدو» و «مهران» در نوروز ۱۴۰۰ در دو نوبت پخش شد. طبق بررسی گزارش دفتر تأمین برنامه سیما مبنی بر استقبال مخاطبان در فضای مجازی و تماس‌های مردمی با تلفن ۱۶۲ سیما برای فیلم «یدو» حدود دو میلیون و سیصد هزار بازخورد مثبت ثبت شده بود.

■ یکی از اقدامات مؤثر جشنواره در سال‌های اخیر ایجاد فرصت‌هایی برای معلولان بود که بتوانند در جشنواره فیلم کودک مشارکت کنند. این ایده از کجا آمد و آیا در دوره‌های بعد هم ادامه خواهد داشت؟

مشارکت کودکان و نوجوانان ناتوان جسمی در بخش‌های متنوع جشنواره مانند داوری فیلم‌ها و افتتاحیه یا اختتامیه برای بالا بردن روحیه و مشارکت این قشر است. در دوره سی و سوم که جشنواره به‌صورت آنلاین برگزار شد، چند فیلم جشنواره برای نابینایان و ناشنوایان به‌صورت توضیح‌دار آماده و در دسترس آنان قرار گرفت. همین‌طور همکاری جشنواره با بنیادها و نهادها و سازمان‌های بین‌المللی که در رابطه با حقوق کودکان جهان فعالیت دارند مانند یونسکو و یونیسف و سیفژ به‌عنوان بخش ویژه با داوری و اعطای جایزه برای تشویق فیلمسازانی که رویکرد حقوق کودکان و نوجوانان را دنبال می‌کنند، از دیگر دستاوردهای جشنواره در دو دوره قبلی بوده است. امسال هم در دوره سی و چهارم جشنواره این فعالیت‌ها و همکاری‌ها تداوم خواهد داشت.

■ برگزاری المپیاد فیلمسازی نوجوانان از ایده‌های جالب برگزاری جشنواره فیلم کودک و نوجوان است. تجربه ۴ دوره برگزاری این رویداد چه خروجی داشته است؟

کشف استعداد، پرورش خلاقیت و ترویج فضای تجربه فیلمسازی در بین نوجوانان ایرانی از جمله فعالیت‌های بنیاد برای ارتقای سطح هنری و فرهنگی نوجوانان فیلمساز کشور است. امیدمان این است که با اعلام برگزیدگان آثار در عرصه فیلم کوتاه و فیلمنامه، هر ساله تعداد بیشتری از نخبگان فیلمساز نوجوان به جمع آموزش دیدگان نوجوان افزوده شود. این برنامه از معدود برنامه‌هایی است که تمرکز بر برگزیدگان بومی و سهم نوجوانان شهرهای دور از مرکز را دارد. در این عرصه تلاش ما تغییر ذائقه هنری کودکان و نوجوانان و ایجاد دیدگاهی مبتنی بر مطالبه‌گری، جست‌وجوگری، پژوهش و تحقیق و برتر از همه نظام استاد و شاگردی است. نکته جالب اینجاست که سال گذشته من در ملاقاتی که با همتایان خود در ارمنستان و افغانستان داشتم، آنها علاقه‌مند بودند که الگوی المپیاد فیلمسازی نوجوانان را از ایران اقتباس کنند و ما تجارب خودمان را در این زمینه در اختیار افغان فیلم و مرکز ملی سینمای ارمنستان قرار دادیم.

■ ارزیابی کلی خودتان از فعالیت بنیاد سینمایی فارابی در این سال‌ها، در ارتقای کمی و کیفی سینمای کودک و نوجوان چیست. خودتان از کارنامه کاریتان در این حوزه راضی هستید؟

تأکید بر شفاف‌سازی گام بزرگی بود و ما را به این سمت هدایت کرد که مدیران مختلف، خود را در اتاق شیشه‌ای احساس کنند. ما طی این سال‌ها به‌دنبال تصویری شفاف از سینمای کودک و البته کیفیت فیلم‌ها هستیم که این امر بیش از اعداد و ارقام برای ما مهم بوده است. تلاش کردیم بدون حاشیه‌های مرسوم، نهایت توان کارشناسان و متخصصان خود را در راستای اعتلای سینمای کشور و فرهنگ‌سازی برای کودکان و نوجوانان و همچنین حمایت و مشارکت در تولید آثار درخشان گونه‌های سینمایی به‌کار گیریم. در این مسیر همواره دست یاری به سوی فعالان بخش خصوصی و نهادهای فرهنگی هنری دراز کرده‌ایم. با در نظر گرفتن آثار شاخص سینمایی بخصوص در دوره‌های جشنواره فیلم فجر و جشنواره کودک و نوجوان این طور برمی‌آید که بنیاد سینمایی فارابی توانسته این ادعا را با امکانات، اختیارات و شرایطی که با آن روبه‌رو بوده اثبات کند.

■ هدف این گفت‌وگو بررسی فراز و فرودها و رونق سینمای کودک و نوجوان بود اما اگر موافق باشید در بخش پایانی این گفت‌وگو قدری از این فضا فاصله بگیریم. طبق اخبار تولیدات بنیاد سینمایی فارابی به نظر می‌رسد با آثار متفاوتی از فیلمسازان شناخته شده از «دسته دختران» منیر قیدی و «نگهبان شب» سیدرضا میرکریمی تا «بدون قرار قبلی» بهروز شعیبی روبه‌رو خواهیم بود. آمار تولیدات هم نسبت به سال‌های گذشته تغییر محسوسی یافته است. در حمایت از این آثار چه رویکردی مد نظر داشتید؟

ما سعی می‌کنیم به کلیت سینما توجه داشته باشیم؛ اقتباس، تنوع ژانر، حمایت از فیلم‌اولی‌ها، تولید مشترک، حمایت از فیلمسازان مستقل، حمایت از کارگردانان زن سینما، تنوع جغرافیایی در گستره ایران‌زمین و... بخشی‌هایی از شاخصه‌های این سبد حمایتی در بنیاد سینمایی فارابی است. در حمایت‌های فارابی از فیلمسازان، شاهد تنوع هستیم و پنج فیلمی که سال پیش با مشارکت بنیاد سینمایی فارابی تولید شده بودند و در سی و نهمین جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمدند گلچینی از محصولات این بنیاد بودند که براساس نقشه راه مشخص و حساب‌شده و با هدف ارتقای فرهنگی مخاطب ساخته شدند. به‌عنوان مثال ما سال پیش چند فیلمساز زن سینمای ایران را مورد حمایت قرار دادیم که «مهران» (رقیه توکلی) و «تی‌تی» (آیدا پناهنده) در دو جشنواره کودک و فجر مطرح شدند و مورد استقبال کارشناسان قرار گرفتند. امسال هم «دسته دختران» (منیر قیدی) را در فهرست داریم که در ادامه همان نگاه حمایتی تولید شده است و نکته جالب این که همه این آثار حتی «بدون قرار قبلی» (بهروز شعیبی) جدای از ویژگی‌های محتوایی، شاخصه تنوع جغرافیایی دارند. همچنین باید بگویم در این سال‌ها، ما علاوه بر فیلمسازان جوان، با سینماگران شناخته‌شده تعامل داشته‌ایم و تولید فیلم جدید «رضا میرکریمی» (نگهبان شب) در ادامه همین تعاملات صورت گرفته است. وقتی رویکرد و هدف‌گذاری مشخص باشد و شفافیت در مراحل مختلف اصل قرار گیرد، شیب تولید آثار سینمایی بالاتر می‌رود و این آثار بیشتر به چشم می‌آید و از نظر ما، این نوع حمایت بهتر از تولید یکی دو فیلم پرخرج توسط فارابی برای سینمای ایران ماندگار خواهد بود.

■ اساساً با توجه به انبوه فیلم‌های پشت خط اکران، تولیدات تازه در سینما را ضروری می‌دانید؟

ما در همان گزارش تولید سال ۱۴۰۰ که به آن اشاره کردید، تأکید کرده‌ایم که امسال با توجه به شرایط ناشی از شیوع بیماری کووید۱۹ و اثرات مستقیم آن بر اکران سینماها، بنیاد سینمایی فارابی جهت ارائه آثار سینمایی در پلتفرم‌ها و رسانه ملی باهدف ارتباط آثار با مخاطب و منتفع شدن صاحبان آثار، برنامه‌های خود را در این حوزه توسعه خواهد داد و قطعاً راهکارهای مختلف دیده شدن آثار توسط مردم را بررسی خواهیم کرد. چنانچه در نوروز امسال هم تک نمایش‌های دو فیلم مهم «یدو» و «مهران» از رسانه ملی در حمایت از صاحبان این دو فیلم، مورد تأیید اهل فن واقع شد. ضمن آنکه باید توجه داشت که قطار سینما را نمی‌توان به خاطر «کرونا» متوقف کرد چرا که معیشت هنرمندان سینما با فعالیت معنا می‌یابد و سینماگران و مخاطبان ایرانی زیر بمب و موشک هم فیلم ساخته‌اند و فیلم دیده‌اند.

■ در جشنواره سال گذشته این نهاد سینمایی با پنج فیلم در سی و نهمین جشنواره فیلم فجر حضور پیدا کرد و از حمایت فیلم اولی‌ها نتیجه مثبت گرفت. با توجه به نام‌های آشنایی که در فهرست فیلم‌های در حال تولید فارابی دیده می‌شود آیا حمایت از فیلم اولی‌ها همچنان جزو سیاست‌های این نهاد قرار دارد؟

قطعاً حمایت از فیلمسازان نوجو و مستعد سینمای ایران یکی از سیاست‌های بنیاد سینمایی فارابی در این دوره بوده است و در سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر هم فیلم اول «ارسلان امیری» (زالاوا) و فیلم اول «عادل تبریزی» (گیج‌گاه) و فیلم دوم «کاوه صباغ‌زاده» (رمانتیسم عماد و طوبا) با مشارکت بنیاد سینمایی فارابی تهیه شده بودند که در بخش مسابقه جشنواره حضور داشتند. ما البته آثار دیگری را هم مورد حمایت قرار داده بودیم که از آن بین فیلم‌هایی چون «افسانه بناسان غول چراغ جادو» فیلم اول حبیب احمدزاده در بخش جلوه‌گاه شرق و «شهربانو» فیلم اول دارای پروانه سینمایی مریم بحرالعلومی، در بخش سینمای سعادت سی و هشتمین جشنواره جهانی فیلم فجر انتخاب شده‌اند و در این جشنواره شرکت دارند. ضمن آن که «لیپار» حسین ریگی و «زدوبند» داوود نوروزی هم از فیلم‌های اول سال ۹۹ بود که با حمایت بنیاد سینمایی فارابی تولید شده بودند. امسال هم به سیاق ادوار اخیر، این حمایت را از سینماگران جدید و نوجو خواهیم داشت. در واقع در بین پروژه‌های مورد حمایت در این سال‌ها، کارگردانان جوان حضور دارند که فارابی بخشی از ریسک تولید اولین فیلم سینمایی‌شان را بر عهده گرفته و با مشارکت سی درصدی در این فیلم‌ها، فرصتی را فراهم کرده تا کارگردانی که مستعد است، فیلمنامه‌ای قابل قبول در دست دارد و خودش توان کارگردانی یک فیلم اول را دارد، فیلمش را با حمایت فارابی بسازد.

> در سال ۱۴۰۰ هم بنا داریم با هماهنگی سازمان سینمایی و طرحی مشترک با پلتفرم‌ها، اکران آنلاین فیلم‌های کودکان و نوجوانان را تسهیل کنیم، به شرط اینکه رسانه ملی و آموزش و پرورش اطلاع‌رسانی خوبی به مخاطبین کودک و نوجوان و خانواده‌های آنها داشته باشند، امیدواریم اوقات فراغت بچه‌ها در تابستان امسال با تماشای آنلاین فیلم‌های کودک و نوجوان، غنی‌تر شود